

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-3-179 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 08-01/13-10
Karar Tarihi : 3.1.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Pelin ERDOĞAN, Aytül TOKATLI

C. ŞİKAYET

EDEN : Çınar Ecza Deposu ve Dış Tic. A.Ş.
Mehmet Cengiz ÖLÇAL
Bayrampaşa Şubesi Kocatepe Mah. 19. Sok. No:34-36
20 Bayrampaşa / İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

Derma-Cos Kozmetik San. Tic. Ltd. Şti.
Çayır yolu Sok. Üçgen Plaza No:7 Kat:2 İçerenköy / İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Derma-Cos Kozmetik San. Tic. Ltd. Şti.'nin Çınar Ecza Deposu ve Dış Tic. A.Ş.'ye mal vermeyerek piyasadaki faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiası.

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Çınar Ecza Deposu ve Dış Tic. A.Ş. (Çınar A.Ş.) yönetim kurulu başkanı Mehmet Cengiz ÖLÇAL şikayet dilekçesinde özetle, daha önceden Derma-Cos Kozmetik San. Tic. Ltd. Şti.'den (Derma-Cos) alım yaptıklarını ve ödemelerini zamanında gerçekleştirdiklerini ancak son beş aydır Derma Cos'un siparişlerini karşılamadığı ve sebebi hakkında kendilerine bir açıklamada bulunmadığı, söz konusu şirketin birkaç depo kanalıyla ürünlerinde kampanyalar düzenlediği, müşterileri olan eczacıların da her aradığı ürünü bulabildiği depoyu tercih ettiği, bu sebeplerle bu durumun Çınar A.Ş.'nin piyasa koşullarında rekabetini engellediği iddia edilmekte ve gereğinin yapılması istenmektedir.

40 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 28.11.2007 tarih, 7896 sayı ile intikal eden başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesi uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 25.12.2007 tarih ve 2007-3-179/İİ-07-P.E sayılı İlk İnceleme Raporu 31.12.2007 tarih, REK.0.07.00.00-110/269 sayılı Başkanlık Önergisi ile 08-01 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; şikayete konu olay hakkında 4054 sayılı Kanun kapsamında her hangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

50

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

I.1.1. Şikayetçi ile Yapılan Telefon Görüşmesi

Raportörlerce şikayetçi ile yapılan telefon görüşmesinde, Derma-Cos'un Bioder ve Bioxcin adlı ürünlerin imalatçısı olduğu, bu teşebbüs ile 2007 yılının Şubat ayında çalışılmaya başlandığı ve beş kez alım yapıldığı ancak Nisan ayından beri siparişlerinin karşılanmadığı ve hala bu durumun sebebinin açıklanmadığı, ödeme konusunda iki teşebbüs arasında herhangi bir sorun yaşanmadığı, Derma-Cos ürünlerinin ikamesinin söz konusu olmasına rağmen Bioder ve Bioxcin'in reklamlar sayesinde piyasada en çok bilinen ürünler oldukları, Çınar A.Ş. olarak bu ürünler olmadan da faaliyetlerine devam ettikleri ancak bazı müşterilerin bu ürünler olmadığı için kendilerinden mal alımı yapmadığı, (....)'nin üzerinde tedarikçi firma ile çalıştıkları ve (....) çeşit ürünün alımı ve satımını gerçekleştirdikleri, Bioder ve Bioxcin'in bu ürün yelpazesinde yaklaşık %(...)'lik bir ciroya tekabül ettiği ancak büyük ilaç tedarikçilerinin bile ancak %(...)'lik ciro sağladığı, Derma-Cos tarafından başkaca ecza depolarına da mal verilmediği, bu depolardan birinin başka ecza deposundan söz konusu ürünleri alıp, müşterilerine sağladığı fakat bu durumun karlılığı azaltması ve rakip ecza depolarına bağlılık sağlaması nedeniyle tercih edilmediği ifade edilmiştir.

70

I.1.2. Şikâyete Konu Eylem Ve Hukuki Değerlendirme

4054 sayılı Kanun'un "Hakim Durumun Kötüye Kullanılması" başlıklı 6. maddesinin (b) bendinde "Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayırimcilik yapılması" rekabet ihlali olarak sayılmıştır. Mal vermeyi reddetme de bu bent kapsamında değerlendirilmektedir. Hakim durumun kötüye kullanılmasına ilişkin yapılan analizlerde, şikayete konu teşebbüsün hakim durumda olup olmadığı belirlenerek incelemeye başlanabileceği gibi, başlangıç olarak şikayete konu eylemin bir kötüye kullanma hali içerip içermediği de irdelenebilir. Söz konusu dosyada, Derma-Cos'un Çınar A.Ş.'ye mal vermemesinin bir kötüye kullanma hali olup olmadığı incelenmiştir.

80

Bu durumda önemle üzerinde durulması gereken ilk nokta, şikâyete konu olan teşebbüsün eyleminde alt pazardaki teşebbüsleri piyasadan çıkarma niyeti olup olmadığıdır. Niyetin belirlenmesinde ise üst pazardaki teşebbüsün alt pazarda faaliyeti olup olmadığı belirleyici bir unsurdur. Hakim ya da tekel konumunda bulunan üst pazardaki dikey olarak bütünleşmiş bir sağlayıcı, anti-rekabetçi eylemleri nedeniyle alt pazardaki rakiplerinin piyasa dışına çıkmasından yararlanacağı için bu eylemlerinde rakiplerini piyasadan dışlama niyeti taşıyabilecektir. Şöyle ki, üst pazarda hakim durumda olan sağlayıcı, alt pazarda faaliyet gösteren rakiplerine daha yüksek fiyattan mal veya hizmet sağlayarak ya da tamamen mal veya hizmet vermeyerek rakiplerinin alt pazardaki faaliyetlerini zorlaştırır ve maliyetlerini artırır, dikey olarak bütünleştiği alt pazardaki teşebbüsü üzerinde rekabetçi baskı azalacaktır. Azalan rekabetçi baskı sonucu, alt pazardaki faaliyetleri için rekabetçi fiyatın üstünde fiyat belirleyebilecek hatta bu durum, üst pazardaki hakim durumun alt pazara genişletilebilmesini sağlayacaktır. Diğer taraftan, hakim ya da tekel konumda

90

100 bulunan dikey olarak bütünleşmemiş sağlayıcı konumunda olan üst pazardaki teşebbüs, alt pazardaki rekabetçi yapıdan ek bir fayda elde etmektedir. Bu da, alt pazarda rekabet halinde olan birçok teşebbüse karşı sahip olduğu pazarlık gücüdür. Diğer bir ifadeyle; alt pazardaki etkin rekabet işin doğası gereği sağlayıcının da lehinedir. Çünkü ancak bu durumda ürünleri etkin olarak dağıtılacak ya da pazarlanacak ve sonuçta azami satış miktarına ulaşılabilecektir. Yapılan ayrımcılık sonucunda bir veya birkaç oyuncunun pazar dışına itilmesi ya da bazı oyuncuların suni olarak pazar gücü elde etmesi, bu pazarda artık daha düşük bir rekabet olacağı anlamına gelecektir ki bu da sonuç olarak, üst pazardaki sağlayıcının alıcılar karşısındaki pazarlık gücünü düşürecektir. Bu sebeple hakim ya da tekel konumda
110 bulunan dikey olarak bütünleşmemiş bir sağlayıcının, alt pazardaki rekabeti bozma veya bir alıcıyı diğerine göre avantajlı konuma getirme niyetine sahip olması pek olası değildir.

Şikayete konu olayda Derma-Cos dikey olarak bütünleşmiş bir teşebbüs olmayıp, alt pazardaki rekabetin ecza depoları açısından ortadan kalkmasından herhangi bir yarar elde etmeyecek, aksine daha yoğun bir alt pazar Derma-Cos'un ecza depoları üzerindeki pazarlık gücünü olumsuz etkileyecektir. Bu sebeple şikayete konu olayda Derma-Cos'un Çınar A.Ş.'ye mal vermeme sebebinin bu teşebbüsü piyasadan dışlamak olmadığı kanaatine varılmıştır. Derma-Cos büyük ecza depolarına mal
120 vermektedir. Şikayetçi, Derma-Cos'un mal verdiği ecza depolarının piyasada büyük alım gerçekleştiren ecza depoları olduğunu ifade etmiştir. Sağlayıcının büyük alım yapan alıcı teşebbüslere mal vermesi hatta onlara daha uygun koşullar sağlaması iktisadi olarak rasyonel bir davranıştır. Daha büyük alım yapan ecza depoları sağlayıcı açısından diğer depolar ile eşit koşullarda değerlendirilebilecek alıcılar değildir. Bu nedenle daha büyük alım yapan müşterilere daha uygun koşullarda mal temin edilmesi, alıcı teşebbüsler arasında ayrımcılık yapıldığını göstermemektedir.

Şikayete konu olayda önem arz eden ikinci nokta, Çınar A.Ş.'nin istediği takdirde bu iki ürünü piyasadaki diğer ecza depolarından elde edebileceğidir. Nitekim
130 Raportörlerce şikayetçi ile yapılan görüşmede Mehmet Cengiz ÖLÇAL, Derma-Cos'un mal vermediği diğer bir ecza deposunun bu yolla söz konusu iki ürünü elde ettiğini dile getirmiştir. Bu bilgi üzerine bahsi geçen ecza deposunun sahibi ile de Raportörlerce telefonda görüşülmüştür. (.....) Ecza Deposu Ltd. Şti. sahibi (.....) bugüne dek Derma-Cos'tan mal alamadığını beyan etmiş ve diğer ecza depolarından söz konusu ürünleri temin ettiği bilgisini doğrulamıştır. Eğer, Bioder ve Bioxcin satıyor olmaları ecza depolarının rekabet edebilirlikleri üzerinde çok etkili olsaydı, bu ürünleri portföyünde bulunduran ecza depolarının söz konusu ürünleri portföyünde bulundurmayan diğer rakiplerine satmasını beklemek rasyonel bir davranış olmazdı. Zira ürün gamında bu iki ürüne yer veren ecza depoları,
140 Derma-Cos'tan Bioder ve Bioxcin alamayan rakiplerine karşı müşterileri olan eczacılar açısından avantajlı hale gelecek ve şikayetçinin faaliyetleri bu durumdan oldukça olumsuz etkilenenecekti. Dosya mevcudu bilgi ve belgeden, şikayetçinin Bioder ve Bioxcin satmaksızın da Çınar A.Ş.'nin faaliyetine devam ediyor olduğunu ifade ettiği, aynı durumun diğer ecza deposu sahibi tarafından da dile getirildiği anlaşılmıştır. Değininilmesi gereken bir diğer husus ise şikayetçinin bu alternatif temin yolunu tercih etmediğidir. Şikayetçi karlılığı azalttığı ve rakiplere bağlılık yarattığı gerekçesi ile bu ürünleri ecza depolarından temin etmemektedir. Oysa ki bu iki ürün rekabet edebilirliğin belirleyicisi olsaydı, şikayetçi alternatif temin yolunu karlılığı azaltmasına rağmen kullanmak zorunda kalacaktı.

150

Sonuç olarak, Derma-Cos'un Çınar A.Ş.'ye Bioder ve Bioxcin adlı kozmetik ürünleri sağlamadığı iddiasını içeren şikayet hakkında yapılan incelemede, Derma-Cos'un Çınar A.Ş.'yi piyasadan dışlama niyeti olmadığı ve bu iki ürünü satıyor olmanın şikayetçinin rekabet edebilirliği açısından belirleyici bir rolünün bulunmadığı ve söz konusu iki ürün için alternatif temin yolları bulunmasına rağmen bunun alıcı tarafından tercih edilmediği anlaşılmıştır. Bu sebeple şikayete konu olayın bir kötüye kullanma hali olmadığı ve dolayısıyla hakim durum analizine gerek görülmeksizin, eylemin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

160

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Dosya konusu şikayet ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.